

ЕВОЛЮЦІЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ: ВІД МАЙНОВОЇ ВІДОКРЕМЛЕНOSTІ ДО ПРАВА НА ПРИВАТНІСТЬ

Стаття присвячена дослідженню еволюції, тобто поступовому розвитку сутності юридичної особи у правовідносинах. Визначено, що юридична особа пройшла значний шлях у трансформації від сприйняття її як фікції до самостійного суб'єкту правовідносин. Визнання реальною майндовою відокремленості організації означало буквально сприйняття юридичної особи як чогось відмінного від фізичної особи, але, водночас, не як групу із багатьох, а як цілісну особу. Дослідження еволюції юридичної особи від майндової відокремленості до права на приватність відзначають певні періоди в дослідженнях сутності юридичної особи та її становлення як самостійного суб'єкта права з можливістю набувати і здійснювати різноманітний комплекс прав.

Встановлено відмінність ознак майндової самостійності від майндової відокремленості. Ознака майндової самостійності означає індивідуального набуття права власності та виступ у правовідносинах на підставі цього від власного імені. У той час, коли під майндовою відокремленістю мається на увазі незалежність майна учасників юридичної особи від майна самої особи, якраз тієї, що індивідуально набуває право власності.

Юридична особа відповідно до закону наділена правосуб'єктністю, за винятком певних обмежень, через що має певну свободу у набутті і здійсненні тих чи інших прав або участі у певних правовідносинах, які не заборонені законом. Юридична особа - це динамічна особа в об'єктивній реальності, тобто яка існує незалежно від плотського втілення і є не лише назвою учасника правовідносин. Визначено, що в сучасному світі, юридичну особу можна визнавати особистістю з наявністю у неї нематеріальної сфери. Проаналізовано можливість набуття юридичною особою такого особистого немайндового права як права на приватність. Право на приватність означає здатність запобігти незгодженому оприлюдненню делікатної, конфіденційної або компрометуючої інформації.

Ключові слова: юридична особа, корпорація, правосуб'єктність, майно, майнова самостійність, майнова відокремленість, відповідальність, особисті немайннові права, право на приватність.

Постановка проблеми. У сучасному світі твердження про те, що юридична особа є самостійним суб'єктом правовідносин уже не викликає сумнівів та здивування. Швидкі, а, іноді, надто динамічні темпи розвитку суспільних відносин, зокрема, в контексті діджиталізації породжують виникнення новітніх продуктів, послуг, недосліджених прав та кореспондуючих їм обов'язків, про які раніше не могла йти мова. Різноманітні процеси, які відбуваються сьогодні у світі, трансформація правосвідомості, участь у правовідносинах певних суб'єктів і набуття ними прав, що з'являються у зв'язку з їх діяльністю, є підґрунтям до здійснення відповідних законодавчих врегулювань таких процесів і явищ.

Мінливість життєдіяльності та суспільних відносин ставить перед їх учасниками певні виклики, які зумовлюють ситуації, коли внаслідок появи на ринку нових товарів чи послуг, необхідності вико-

нання певних робіт, про які раніше не йшлося, чи на підставі проведення досліджень попередньо невивчених явищ, формується інше уявлення про ті категорії, що мали друге значення або вважалися такими, що не можуть набувати певних властивостей.

Те саме стосується і юридичної особи, адже її трансформація від фікції, так би мовити, від сприйняття її як інструменту фізичної особи, до самостійного суб'єкту правовідносин пройшла значний шлях. Таким чином, уявлення про правове становище організації змінюється, вона набуває раніше невластивих їй прав і бере участь у не притаманних їй сутності правовідносинах, що викликає певні дискусії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою генези та ознак юридичної особи займалося чимало вітчизняних вчених. Серед яких Ю.М. Жорнокуй, В.І. Борисова, Зозуляк О. І., Олій-

ник О.С., С.О. Попова, О.В. Артикуленко та інші. Питання розвитку інституту юридичної особи є завжди актуальним у зв'язку з тим, що юридична особа відіграє важливу роль у покращенні економічних показників держави, що, водночас, сприяє вдосконаленню цього інституту та зумовлює виникнення нових дискусій та досліджень.

Метою статті є дослідження еволюції юридичної особи як самостійного суб'єкта права і визначення її можливості набуття права на приватність.

Виклад основного матеріалу. Вже понад 20 років юридична особа визначається цивільним законодавством як організація створена і зареєстрована у встановлена законом порядку [1]. Це самостійний суб'єкт права, який набуває усіх особистих немайнових прав, окрім тих, які за своїми природними властивостями можуть належати лише людині.

Юридична особа виступає класичним явищем приватного права, характеризується багатоаспектністю, має не тільки правове, але й соціальне значення та виступає тим інститутом, що дає можливість збалансовано поєднувати як публічні, так і приватні інтереси учасників правовідносин [2, с. 2.98].

У зв'язку з тим, що з кожним роком організація стає все більш розвинутою, бере участь у багатьох начебто не притаманних їй правовідносинах, пропонує розглянути певні закономірності переходу юридичної особи від так званого «інструмента фізичної особи» до отримання теперішнього статусу індивідуальної особи. Тема статті вибрана неспроста, так як особливості еволюційного моделювання завжди підлягали цілій низці обмежень. Перш за все, до них слід віднести специфіку функціонування нашого мозку, механізми сприймання зовнішньої інформації та її відтворення, соціальну зумовленість психічного відображення тощо. Звідси витікає, що будь-яка модель еволюційних процесів буде зумовленою особистісним розвитком її автора, якістю інформації, котра є у його розпорядженні, загальним станом суспільної думки та особливостями тієї соціальної групи, до якої він належить [3, с. 3]. Таким чином, вказане дослідження не міститиме певних історичних етапів, а окремі з них, можливо, будуть пропускатися у зв'язку з бажанням донести певну авторську ідею удосконалення правового втілення юридичної особи: від особи антропозалежною до особи «моральної».

Розвиток інституту юридичної особи бере початок у творах римських юристів. Втім, сама ідея юридичної особи тоді не одержала значного прогресу, та й узагалі іншого виду осіб як суб'єктів приватного права, поряд з фізичними особами, римська науково-юридична систематика взагалі не знала. Римляни були дуже обережними, щоб застосовувати термін «юридична особа» [4, с. 121]. Вони виходили з того,

що будь-які союзні утворення повинні мати елементи цивільної правоздатності, майно *universitas*, тобто коли майно не є майном окремих членів, а майном особливої особи [4, с.118]. Тобто, йдеться про майнову відокремленість як певну ознаку того, що особа є самостійною. Раніше, у будь-яких суспільних відносинах брав участь той, хто мав певне майно, адже вважалося, що він є вищим по статусу, а значить може вирішувати ті чи інші питання на рівні з такими ж «багатіями». Визнання реальною майновою відокремленості організації означало буквально сприйняття юридичної особи як чогось відмінного від фізичної особи, але, водночас, не як групу із багатьох, а як цілісну особу.

Проте, це не означало зрівняння юридичної особи у правах з фізичною особою. На початку ХХ ст., коли точилися дискусії щодо правового становища організації та можливості набуття нею немайнових прав зарубіжні науковці не могли відмовитися від «знелюднення» юридичної особи, тобто позбавлення її статусу інструменту фізичної особи. Коли йде мова про корпорація чи фірму, ми маємо юридичне створення, яке називається особою, але якому, здається, не вистачає жодного очевидного морального статусу, саме тому, що це юридична абстракція, а не людська істота з плоті та крові. На перший погляд може здатися, що уособлення корпорації припускає, що юридичну особу можна відокремити від участі в ній людини. І все ж юристи продовжують відзначати антропоморфізуючий вплив корпоративної персоніфікації [5, с. 348]. Тобто, можна стверджувати, що перехід від особи – об'єднання майна до особи, що бере участь у особистих немайнових відносинах був складним.

Але про яку б теорію не йшлося, слід погодитися з тим, що заслуга вчених минулого полягає в тому, що, вирішуючи питання про сутність юридичної особи, вони встановили той факт, що дана категорія — це правова форма, за допомогою якої вводяться в майновий оборот різні складні утворення, породжені економічним і суспільним життям, як самостійні носії прав і обов'язків [8, с. 122].

Проте, для того, щоб сьогодні можна було стверджувати про таку самостійність набувати прав і обов'язків, говорити про правосуб'єктність організації, необхідно було закріпити у законі певні особливості юридичної особи, які б наділяли її індивідуальністю.

У ст. 1 Цивільного кодексу України задекларовано, що цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників [1]. Таким чином, можна зробити висновок, що для того, щоб бути учасником правовідносин необхідно

бути юридично рівним у відношенні до інших осіб, тобто бути визнаний особою у встановлену законом порядку і юридично незалежним від інших осіб.

Разом з тим щодо вільного волевиявлення, то під ним розуміється внутрішнє бажання особи вчиняти цивільно-правові дії, без примусу з боку інших осіб. Якщо людина наділена фізіологічними особливостями психічного ставлення до вчинення тих чи інших дій, то юридична особа втілює свою волю через органи управління. Проте, можна повністю погодитися з Ю. М. Жорнокуєм про те, що це не буде волею учасників, воля учасника організації завжди є індивідуальною, вона формується під впливом різних факторів, і, як наслідок, має унікальну природу. Воля самої юридичної особи може не співпадати з волею осіб, які є її учасниками [6, с. 132].

Ну і якщо говорити про майнову самостійність, то варто зазначити, що тут йдеться про наявність у особи певного майна або майнових прав, незалежних від інших осіб, у зв'язку з чим вона може брати участь у правовідносинах. Ця ознака, на мою думку, супроводжує індивідуальних суб'єктів ще здавна і підтверджує вищезазначене твердження про те, що раніше учасником правовідносин міг бути той, хто володів хоча б чимось, адже це означало наявність у нього певного статусу. Відтак, якщо б у особи була певна залежність від іншої у зв'язку з майном, тоді б і не було юридичної рівності.

Далі, необхідно вказати про відмінність майнової самостійності від майнової відокремленості. Ознака майнової самостійності означає індивідуального набуття права власності та виступ у правовідносинах на підставі цього від власного імені. У той час, коли під майновою відокремленістю мається на увазі незалежність майна учасників юридичної особи від майна самої особи, якраз тієї, що індивідуально набуває право власності. Майнова відокремленість це так звана непов'язаність майном із фізичними особами, про що говорилося давніше, коли ще юридична особа вважалася фікцією. Такі ознаки не варто ототожнювати, з огляду на те, що майнова відокремленість це характерна особливість лише організації.

Ознака майнової відокремленості є досить істотною для юридичної особи, оскільки вона є учасником цивільно-правових та інших майнових відносин. Однак у доктрині цивілістики існує й дискусія щодо потреби у виділенні такої ознаки. Перший підхід (радикальний), за яким майнова самостійність не може бути самостійною ознакою юридичної особи через те, що вона — наслідок власної правосуб'єктності організації. Другий (поміркований) — ознака майнової відокремленості юридичної особи включена в обсяг її цивільної правосуб'єктності. Проте, саме завдяки визнанню самостійною (у всіх розуміннях цього слова) майнової відповідальності

і стає можливим судження про власні права та власні борги юридичної особи; повноцінного учасника цивільного обороту, який не несе самостійної майнової відповідальності, немає і бути не може [7, с. 398].

У цьому дослідженні йдеться про майнову відокремленість як про важливий етап відділення юридичної особи від фізичної особи. Можна погодитися із В.І. Борисовою, яка зазначає, що в легальному визначенні юридичної особи не вказується на таку ознаку, як відокремленість майна, проте дефініція містить ознаки, що характеризують шлях виникнення юридичної особи: об'єднання осіб і майна або об'єднання (виділення) лише майна. Тобто в обох випадках йдеться про обов'язковість відокремлення майна для створення нового суб'єкта права, хоча воно може відбуватись одночасно з об'єднанням осіб (фізичних, юридичних тощо) [8, с. 25].

Отже, юридична особа є самостійним суб'єктом права і ознака майнової відокремленості — це лише початок у визнанні її віддільності від усталеного кліше — залежності від фізичної особи. Таким способом законодавець вважав за потрібне виокремити особу, через яку «неможливо побачити людей позаду», тобто щоб жодним чином не прослідковувалася воля певної фізичної особи у діяльності юридичної особи, а лише власна воля організації, що в принципі виявилось ефективним.

Але яким чином пов'язані майнова відокремленість та право на приватність у контексті тематики статті? Адже перше — це вже безспірна ознака юридичної особи, а друге — це дискусійне твердження про можливість набуття і захисту такого права. Вказані категорії відзначають певні періоди в дослідженнях сутності юридичної особи та її становлення як самостійного суб'єкта права з можливістю набувати і здійснювати різноманітний комплекс прав. Усе розпочиналося, коли юридичну особу вважали фікцією або тінню фізичних осіб, які начебто управляли юридичною особою. Відтак, пізніше юридичну особу визнали учасником правовідносин.

Разом з тим, можна погодитися із твердженням, що не природа, не суспільство, а лише держава в дійсності визначає, хто і за яких умов може бути суб'єктом права, а, як наслідок, і учасником правовідносин, які якості він повинен мати. Лише законом може встановлюватися і визнаватися та особлива юридична якість, чи властивість, яка дозволяє особі чи організації стати суб'єктом права. Ця якість чи властивість має назву правосуб'єктність [9, с. 239]. У додаток до цього, необхідно зазначити, що правосуб'єктність дійсно набувається лише у встановленому законом порядку і це виправдано.

Якщо йде мова про окремі суб'єктивні права, то у цивільному праві існують досить різноманітні

форми, за допомогою яких суб'єкти цивільного права набувають конкретних цивільних прав та обов'язків, при чому перелік їх видів носить дискретний характер – і закон, і рішення суду, і адміністративний акт виступають видами форм реалізації цивільної правосуб'єктності. Для юридичних осіб видами форм реалізації цивільної правосуб'єктності виступатимуть також статутні документи, рішення органів управління юридичної особи (загальних зборів, виконавчих органів тощо) [10, с. 26]. Це означає, що хоч у законі і повинні бути визначені основоположні права особи, гарантові державою із забезпеченням їх захисту на найвищому рівні, проте щодо окремих суб'єктивних прав існує певний проміжок часу допоки законодавець закріпить окремі права за учасниками правовідносин через необхідність проведення певних бюрократичних процедур, у той час, як особа буде здійснювати вказане право на підставі загальних засад цивільного законодавства через динамічність суспільних відносин. Досліджуючи питання правосуб'єктності юридичних осіб, позитивно сприймаються підходи розробників Цивільного кодексу України в частині закріплення у його нормах максимального обсягу свободи юридичних осіб щодо їх вступу у цивільні правовідносини [2, с. 2.99].

Як підсумок, необхідно відзначити, що організація відповідно до закону наділена правосуб'єктністю, за винятком певних обмежень, звичайно, через що є максимально необмеженою у набутті і здійсненні тих чи інших прав або участі у певних правовідносинах, які не заборонені законом. Своім рішенням у справі №504/4099/16-ц Верховний Суд поставив крапку у цих сумнівах та ще раз підтвердив, що юридична особа є самостійним суб'єктом правовідносин і є рівною у правах із фізичною особою, хоча вона й є штучним утворенням, невидимим, невідчутним на дотик і таким, що існує лише у вимірі правової дійсності, то юридична особа має універсальну правоздатність [11]. Такий підхід зумовлює виникнення у юридичної особи прав, які раніше були їй не притаманні.

У цьому контексті, необхідно підкреслити, що в сучасному світі, юридична особа є, так би мовити, особистістю. Все, що пов'язано з внутрішнім і зовнішнім кліматом організації, ставленням до неї як учасників, працівників, так і суспільства, забезпечення нормального ведення діяльності, є особистісними факторами юридичної особи, які підтримують її немайнову складову [12, с. 289].

Ще у 1928 році Б. Сміт зазначав, що філософи-юристи і їх студенти не були задоволені таким простим поясненням юридичної особи як фікції. Вони шукали її «внутрішню природу», для певної абстрактної сутності, яка необхідна правосуб'єктності. Та-

ким чином, корпорація, «це не вигадка, не символ, не частина держави, не колективна назва для окремих осіб, а живий організм і реальна особа з тілом, членами та власною волею» [13, с. 285]. Зрозуміло, що в такому твердженні не може йтися про живий організм та тіло в фізіологічному його розумінні, проте, мається на увазі динамічну особу в об'єктивній реальності, тобто яка існує незалежно від плотського втілення і є не лише назвою учасника правовідносин.

Тому не варто заперечувати наявність у юридичної особи особистісної сфери, адже таким чином не відбувається на посягання моральної складової людини, її фізіологічних властивостей, які не можуть бути притаманні іншим особам. Але сенсом наявності в юридичної особи немайнових прав є задоволення її нематеріальних інтересів, а тому порушення цих прав більше відіб'ється на особистісній сфері індивідуального суб'єкта [12, с. 192].

Тому, коли йдеться про майнову самостійність, то вона певним чином вказує на правосуб'єктність юридичної особи (визнання учасником правовідносин згідно цивільного законодавства), у той час, коли майнова відокремленість підтверджує її індивідуальність.

Те саме стосується і права на приватність. Здавалося б, що різноманітні «переписки» всередині організації фізичних осіб – працівників чи учасників юридичної особи охороняються їх власними особистими немайновими правами, проте якщо це відбувається на робочому місці, на місцезнаходженні юридичної особи, якщо така інформація будь-як стосується організації, а не особистого життя таких осіб, вона буде приватною у відношенні до юридичної особи і її розголошення буде порушувати право організації.

Право на приватність означає здатність запобігти неузгодженому оприлюдненню делікатної, конфіденційної або компрометуючої інформації [14, с. 77]. Приватність асоціюється у літературі як «право на приватне життя», «невтручання у особисте і сімейне життя», «право на недоторканність приватного життя», тобто як право, притаманне лише людині. Та це не зовсім так, зважаючи на весь спектр прав, які може набувати юридична особа. Наприклад, йде мова про захист конфіденційної інформації, у тому числі право на таємницю кореспонденції, право на інформацію, право на комерційну таємницю, право на особисті папери. Водночас стратегічні плани організації, її методи корпоративного управління, які не визначені як комерційна таємниця, але не підлягають публічному розголошенню, також можуть належати до приватної інформації про особу. Отже, юридична особа як самостійний суб'єкт права може мати право на приватність [12, с. 313].

І таке твердження є цілком виправданим в силу того, що у зв'язку з необхідністю рекодифікації цивільного законодавства України підхід до комплексу прав юридичної особи змінився у бік їх розширення та визнання за організаціями чимало особистих немайнових прав, про які раніше точилися дискусії.

Висновки. На підставі вищезазначеного, можна стверджувати, що категорія «юридична особа» видозмінювалася у зв'язку з динамікою суспільних відносин та розвитку уявлень про державу, право та правовідносини. З інструмента фізичної особи чи з особи-об'єднання майна, організація втілилася у самостійну особу – учасника правовідносин з наявною особистісною сферою, можливістю здійснювати і захищати право на приватність.

Важливість виокремлення ознаки майнової відокремленості та можливості набуття права на приватність полягає у тому, щоб показати той етап, коли юридична особа лише розпочинала свій шлях до правосуб'єктності та зрівнянні у правах з фізичною особою. Виділення майна організації як майна окремої особи від майна фізичної особи (осіб) – учасників є відповідною точкою до невизнання антропоморфізуючого впливу (тобто впливу фізичної особи, яка начебто стоїть позаду і управляє всіма процесами). Сьогодні ж юридична особа набуває особисті немайнові права, у тому числі, право на приватність, віддільне від права фізичних осіб. Адже організація також містить свої внутрішні «таємниці» і має право на їх захист.

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс від 16.01.2003 р. №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Олійник О.С. Концептуальні аспекти реформування інституту юридичної особи в умовах рекодифікації ЦК України. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства*. 2023. № 61. С. 2.96-2.108.
3. Огінова І. О. Теорія еволюції (системний розвиток життя на Землі) : підручник. Д.: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2011. 540 с.
4. Борисова В. І. Теорії сутності юридичної особи: історія і сучасність. *Вісник Академії правових наук України*. Харків : Право, 2001. № 4(27). С. 117-130.
5. Nгаire Naffine Who Are Law's Persons? From Cheshire Cats to Responsible Subjects. *The Modern Law Review*, Vol. 66, No. 3 (May, 2003), pp. 346-367.
6. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. / За ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької, 2017. Харків : Право, 2017. 808 с.
7. Жорнокуй Ю. М., Жорнокуй В.Г., Сядриста І. І. Економічна складова юридичної особи: сучасний стан та особливості. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. № 3. С. 394–401.
8. Борисова В. І. Інститут юридичної особи у праві України. *Право України*. 2010. № 12. С. 25–31.
9. Артикуленко О. В. Правосуб'єктність юридичної особи: сучасні виклики та невирішені питання. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 6. С. 238-242.
10. Зозуляк О. Підходи до розуміння договору як форми реалізації правосуб'єктності учасників цивільних правовідносин. *Приватне право і підприємництво*. №22. 2023. С. 23-29.
11. Постанова Верховного Суду у складі Об'єднаної палати Касаційного цивільного суду у справі № 504/4099/16-ц від 11 грудня 2023 року. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115750120>.
12. Попова С.О. Особисті немайнові права юридичної особи: реалії сьогодення : монографія. Харків : Право, 2023. 358 с.
13. Smith V. Legal Personality. *The Yale Law Journal*, Vol. 37, No. 3 (Jan., 1928), pp. 283-299.
14. Кардаш А. В. Право на приватність як основоположне право. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету : серія: Право*. 2017. Т.1. Вип.47 С. 76-80.

REFERENCES

1. The Civil Code of Ukraine, No. 435-IV (2003, January 1). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> [in Ukrainian].
2. Oliynyk, O.S. (2023) Conceptual aspects of reforming the institution of a legal entity under the conditions of recodification of the Civil Code of Ukraine. *Actual problems of improving of current legislation of Ukraine*, No 61, 2.96-2.108 [in Ukrainian].
3. Oginova, I.O. (2011) *Evolution Theory (System Development of Life in Earth): primer*. Dnipropetrovsk: Dnipropetrovsk University Press [in Ukrainian].
4. Borisova, V. (2001) Theories of the essence of a legal entity: history and modernity. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 4(27), 117–130 [in Ukrainian].

5. Ngiare, N. Who Are Law's Persons? From Cheshire Cats to Responsible Subjects. *The Modern Law Review*, Vol. 66, No. 3 (May, 2003), 346–367.
6. Suchasni problemy tsyvilnoho prava ta protsesu (2017) (Ed. Zhornokui Yu. M., Krasnytska, L. V.). Kharkiv. Law. 808 с. [in Ukrainian].
7. Zhornokui, Yu.M., Zhornokui, V.H. Siadrysta, I.I. (2018) Economic composition of legal entity: modern state and features. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, 3, 394–401 [in Ukrainian].
8. Borisova, V. (2010) Institute of a legal entity in the law of Ukraine. *Law of Ukraine*, 12, 25–31 [in Ukrainian].
9. Artykulenko, O.V. (2018) Legal personality of a legal entity: contemporary challenges and unresolved issues. *Entrepreneurship, Economy and Law*, 6, 238–242 [in Ukrainian].
10. Zozuliak, O. (2023) Approaches of understanding the contract as a form of realization legal personality of participants in civil legal relations. *Private law and entrepreneurship*, 22. 23–29 [in Ukrainian].
11. The Resolution of the Joint Chamber of the Civil Cassation Court of the Supreme Court of the case of № 504/4099/16-ц (2023 December 11) Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115750120> [in Ukrainian].
12. Popova, S. (2023) Personal non-property rights of a legal entity: today's realities. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
13. Smith, B. (1928). Legal Personality. *The Yale Law Journal*, Vol. 37, No. 3, 283–299.
14. Kardash, A.V. (2017) The right to privacy as the basic human right. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*, No 47, 76–80 [in Ukrainian].

POPOVA SOFIA

PhD in Law, Senior lecturer at the Department of Civil Law and Procedure of Faculty № 6
of the Kharkiv National University of Internal Affairs

EVOLUTION OF A LEGAL ENTITY: FROM PROPERTY SEPARATION TO THE RIGHT TO PRIVACY

Problem setting. The perception of the legal status of a legal entity is changing, a legal entity acquires rights not inherent to it before and participates in legal relations that are not inherent to it. These statements cause many scientific discussions.

Analysis of recent researches and publications. Many domestic scientists dealt with the problems of genesis and the sign of a legal entity. Among which Yu.M. Zhornokui, V.I. Borisova, Zozuliak O.I., Oliynyk O.S., S.O. Popova, O.V. Artykulenko and others. The topic of the development of the institute of a legal entity is always relevant due to the fact that the legal entity plays an important role in improving the economic indicators of the state, which, at the same time, contributes to the improvement of this institute and causes the emergence of new discussions and research.

The purpose of the research is to study the evolution of a legal entity as an independent subject of law and to determine its possibility of acquiring the right to privacy.

Article's main body. The article is devoted to the study of evolution, that is, the gradual development of the essence of a legal entity in legal relations. It was determined that the legal entity has gone a long way in its transformation from its perception as a fiction to an independent subject of legal relations. Recognizing the real property separation of the organization meant literally perceiving a legal entity as something different from a natural person, but at the same time, not as a group of many, but as a whole person. Studies of the evolution of a legal entity from property separation to the right to privacy mark certain periods in the research of the essence of a legal entity and its formation as an independent subject of law with the ability to acquire and exercise a diverse set of rights.

In accordance with the law, a legal entity is endowed with legal personality. A legal entity is a dynamic entity in objective reality, that is, which exists independently of physical embodiment and is not only the name of a participant in legal relations. It was determined that in the modern world, a legal entity can be recognized as a person with the presence of an intangible sphere. The possibility of a legal entity acquiring such a personal non-property right as the right to privacy, which means the ability to prevent unauthorized disclosure of sensitive, confidential or compromising information, is analyzed.

Conclusions and prospects for the development. Distinguishing the sign of property separation and the possibility of acquiring the right to privacy is important. Thanks to this research, we can show the stage when a legal entity was just beginning its path to acquiring legal personality, and could also be considered equal to a natural person. Separating the property of the organization as the property of an individual from the property of a natural person (persons) who is a member of a legal entity is the starting point for not recognizing the anthropomorphizing influence (that is, the influence

of a natural person who seems to be behind and controls all processes). Today, a legal entity acquires personal non-property rights, including the right to privacy, separate from the right of individuals. After all, the organization also has its internal “secrets” and has the right to protect them.

Key words: legal entity, corporation, legal personality, property, property independence, property separation, responsibility, personal non-property rights, right to privacy.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Попова С. О. Еволюція юридичної особи: від майнової відокремленості до права на приватність. *Право та інновації*. 2024. № 1 (45). С. 60–66.